Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

21 октябрь, шанба, 1995 йил
Сотувда эркин нархда. № 205 (1207)

ЯРИМ АСР ТИНЧЛИК ХИЗМАТИДА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ РАҲБАРЛИГИДАГИ МАМЛАКАТИМИЗ ҲУКУМАТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ 22-24 ОКТЯБРЬ КУНЛАРИ НЬЮ-ЙОРКДА БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИ БОШ АССАМБЛЕЯСИНИНГ 50-СЕССИЯСИДА ИШТИРОК ЭТАДИ

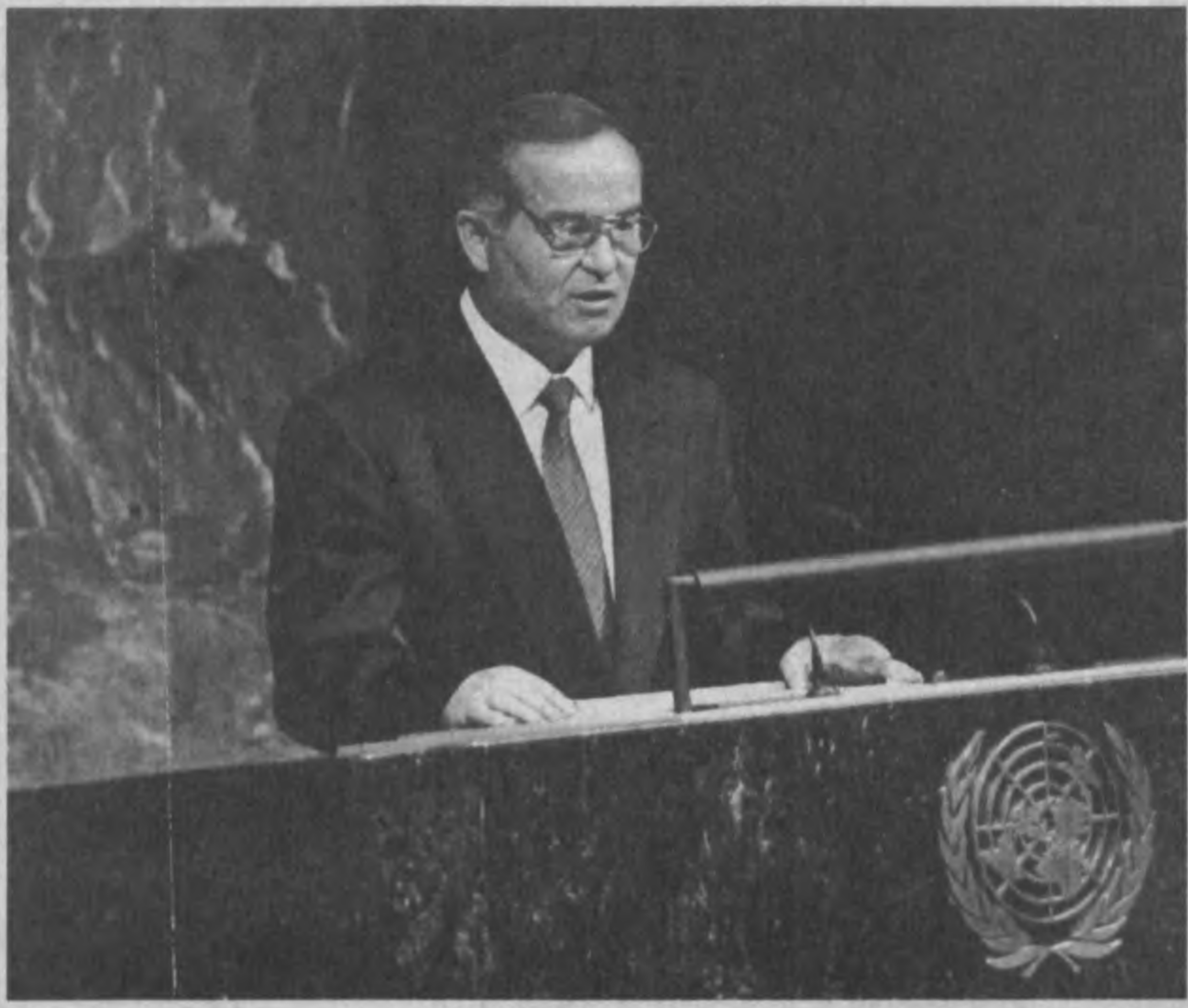

«...Бизнинг тасаввуримизда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти — барча давлатларнинг, минтақаларнинг, бутун жаҳон ҳамжамиятининг энг муҳим муаммоларини муҳокама қилиш ва ҳал этиш учун тузилган ноёб ташкилотдир. БМТ халқларнинг тинч-тотув яшашга бўлган эзгу иродасининг буюк рамзи, инсоният маънавий тараққиётининг ёркин нишонасидир».

(Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг БМТ Бош Ассамблеясининг 48-сессиясида сўзлаган нутқидан).

БМТнинг 50 йиллигига бағишланган материалларни газетамизнинг иккинчи саҳифасида ўқийсиз.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОНДА ТЕАТР ВА МУСИҚА САНЪАТИНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ВА РАҒБАТЛАНТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Театр ва мусиқа санъати ютуқларини мустаҳкамлаш ва янада юксалтириш, маданиятнинг ушбу соҳаси ижодий ходимлари меҳнатини рағбатлантириш ва уларни ижтимоий ҳимоя қилишни таъминлаш мақсадида, шунингдек, республика театр ва мусиқа жамоатчилигининг истакларини эътиборга олиб:

1. 1995 йил 1 ноябрдан бошлаб театр-концерт ташкилотлари артистлари ва бадиий ходимлари, театр ва мусиқа санъати ижодий кадрларини тайёрловчи ўқув муассасаларининг профессор-ўқитувчилари ва концертмейстерлари учун:

узоқ муддат хизмат қилганлиги учун лавозим маошига нисбатан ҳар ойлик тақдирлаш пули миқдорлари 1-иловага мувофиқ,

пенсияга чиқишда — амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ ҳисоблаб чиқилган асосий пенсияга республика белгиланган энг кам иш ҳақига нисбатан ҳар ойлик устама миқдорлари 2-иловага мувофиқ белгилансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги бир ой муддатда:

республикада театр ва мусиқа санъатини янада ривожлантиришнинг истиқбол дастурини ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

Алишер Навоий номидаги давлат академик опера ва балет катта театри ҳузурида 15 кишидан иборат стажёрлар гуруҳи ташкил этсин;

хорижий инвесторларни жалб этган ҳолда театр ва мусиқа санъати учун махсус буюмлар ишлаб чиқариш бўйича корхоналар ташкил этиш тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

3. Мусиқа санъати соҳасида кадрлар тайёрлаш учун қулай шарт-шароитлар яратиш мақсадида Тошкент шаҳрида консерваториянинг янги комплексини қуриш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблансин. Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги «Ўзистиқболстат» давлат қўмитаси, Молия вазирлиги ва «Даврхитектқурилиш» қўмитаси билан биргаликда бир ой муддатда ушбу масала бўйича ҳукумат қарори лойиҳасини тайёрласин.

4. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари билан биргаликда театр-концерт ташкилотлари ва хўжалик ҳисобида ўқув муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш учун 1996-1997 йилларда бюджетдан маблағ ажратишни назарда тутсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги мазкур фармоннинг жорий этилишига алоқадор харажатларни маблағ билан таъминлаш манбаларини аниқласин.

6. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги 20 кун муддатда амалдаги қонунчилик ва норматив ҳужжатларга қўшимчалар тўғрисида таклифлар тайёрласин.

7. Вазирлар Маҳкамаси мазкур фармонни бажариш юзасидан икки ҳафта муддатда қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **И. КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
1995 йил 20 октябрь.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 20 октябрдаги фармонига 1-илова

Театр-концерт ташкилотлари артистлари ва бадиий ходимлари, театр ва мусиқа санъати бўйича ижодий ходимлар тайёрловчи ўқув муассасалари профессор-ўқитувчилари ва концертмейстерларга узоқ муддат хизмат қилганлиги учун ҳар ойлик тақдирлаш пули МИҚДОРЛАРИ

Хизмат муддатлари	Лавозим маошига нисбатан фоизлардаги ҳар ойлик тақдирлаш пули миқдорлари
I. Ёшидан қатъи назар имтиёзли пенсияга чиқиш ҳуқуқига эга бўлган театр-концерт ташкилотлари артистлари	
1 йилдан 3 йилгача	10
3 йилдан 5 йилгача	20
5 йилдан 10 йилгача	40
10 йилдан 15 йилгача	45
15 йилдан ортиқ	50
II Театр-концерт ташкилотларининг артистлари ва бадиий ходимлари	
3 йилдан 5 йилгача	10
5 йилдан 10 йилгача	20
10 йилдан 15 йилгача	35
15 йилдан 20 йилгача	40
20 йилдан 25 йилгача	45
25 йилдан ортиқ	50
III. Ўқув муассасаларининг профессор-ўқитувчилари ва концертмейстерлари	
3 йилдан 5 йилгача	10
5 йилдан 10 йилгача	15
10 йилдан 15 йилгача	20
15 йилдан 20 йилгача	30
20 йилдан 25 йилгача	40
25 йилдан ортиқ	50

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 20 октябрдаги фармонига 2-илова

Театр-концерт ташкилотлари артистлари ва бадиий ходимлари, театр ва мусиқа санъати ижодий ходимлар тайёрловчи ўқув муассасалари профессор-ўқитувчиларининг ва концертмейстерларининг асосий пенсияларига ҳар ойлик устамалар МИҚДОРЛАРИ

Гуруҳлар	Энг кам иш ҳақига нисбатан фоизлардаги ҳар ойлик устама миқдори
1. Ёшидан қатъи назар имтиёзли пенсияга чиқиш ҳуқуқига эга бўлган артистлар	75
2. Театр-концерт ташкилотлари артистлари ва бадиий ходимлари, ўқув муассасаларининг профессор-ўқитувчилари ва концертмейстерлари	50

КУТУБХОНАЛАР ТИЗИМИ АВТОМАТЛАШТИРИЛАДИ

Республика Фан-техника кутубхонаси ва Ўзбекистон Фанлар академиясининг фундаментал кутубхонасида алоҳида компьютер тармоқлари ўрнатилди. Ҳозир шу технология негизида бутун кутубхоналар тизимини автоматлаштиришга мўлжалланган «Бук менежер» кутубхона-ахборот тизими ўзлаштирилмоқда.

Мазкур тизимнинг афзаллиги катта. У биринчидан, ахборот тўплаш, узатиш ва ишлаш вақтини бир неча юз баравар қисқартиради, иккинчидан, электрон каталог маълумотларидан фойдаланиш эсосида китобларни айирбош қилиш имконини беради. Бундан бошқа афзалликлари ҳам оз эмас.

Икки йирик кутубхона ишини электрон ҳисоблаш машиналари ва янги алоқа воситаларидан фойдаланадиган қилиб автоматлаштириш Ўзбекистон Республикаси Фан ва техника давлат қўмитаси амалга оширмоқда. Бу иш «Илмий-техника ахбороти компьютер тармоқлари» лойиҳасининг бир қисмидир. Бу лойиҳа Тошкент шаҳридаги 30 га яқин ташкилот, кутубхона, илмий тадқиқот институтлари ва ўқув юртларини қамраб олишга мўлжалланган.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИНИНГ АХБОРОТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки муомалада ясама, шубҳали ва қалбаки АҚШ банкнотлари, шунингдек, 1993 йил намунасидаги йирик қийматдаги Россия рублари пайдо бўлганига бир неча бор аҳоли эътиборини қаратган.

Кейинги пайтда мазкур муамо МДҲ ва узоқ хориж давлатлари оммавий ахборот воситаларида кенг ёритилмоқда. Хусусан, Россиянинг «Труд» газетаси шу кунларда муомалада 50 минг Россия рубли қийматидаги қалбаки банкнотлар пайдо бўлгани, АҚШ федерал резервлар тизими эса АҚШ долларининг қалбакилаштиришга ҳолларини олдини олиш мақсадида 1996 йилдан бошлаб босқичма-босқич равишда янги банкнотларни чиқаришга киришаётгани ҳақидаги хабарни эълон қилди.

Шу муносабат билан Ўзбекистон Республикаси Марказий банки яна бир бор аҳолини нақд хорижий валютани сотиш ва харид қилишда ваколатли банклар ва уларнинг хорижий давлатлар банкнотларининг ҳақиқийлигини аниқлаш учун замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган айирбошлаш шохобчалари хизматидан фойдаланишга, шунингдек, ўзларининг валютадаги жамғармаларини ваколатли банкларда хисоб варақаларида сақлаш ёки тегишли фоизларни олган ҳолда уларни омонатга қўйишга чақиришни зарур, деб ҳисоблайди.

ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида 1995 йил 20 октябрда бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган банклари иштирок этди.

Сотув ҳажми 19,63 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати — 34,40 сўм даражасида қайд этилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1995 йил 21 октябрдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади: *)

1 Австралия доллари	25,84	10 Португалия эскудоси	2,32
1 Австрия шиллинги	3,46	1 Сингапур доллари	24,19
1 Англия фунт стерлинги	54,19	1000 Туркия лираси	0,69
10 Бельгия франки	11,85	1 Финляндия маркаси	8,11
1 Голландия гульдени	21,77	1 Франция франки	6,94
10 Греция драхми	1,49	1 Швеция кронаси	5,09
1 Дания кронаси	6,29	1 Швейцария франки	29,69
1 АҚШ доллари	34,40	1 ЭКЮ	44,67
1 Миср фунти	10,14	10 Япония иенаси	3,42
1 Ирландия фунти	55,40	1000 Россия рубли	7,83
1 Исландия кронаси	0,53	1 Эстония кронаси	3,03
10 Испания песети	2,82	1000 Украина карбованеци	0,20
100 Италия лираси	2,15	1 Латвия лати	64,66
1 Канада доллари	25,65	1 Литва лити	8,60
1 Кувайт динори	114,69	1 Қозоғистон тенгеси	0,56
100 Ливан фунти	2,14	1 Молдова лейи	7,59
1 Германия маркаси	24,39	1000 Беларусь рубли	2,99
1 Норвегия кронаси	5,53		

*) — Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмайди.

Ваколатли банклар эркин муомаладаги нақд хорижий айирбошлаш шохобчаларида эркин равишда уларнинг сотиш ва харид қилиш қийматини талаб ва таклифдан келиб чиққан ҳолда мустақил равишда белгилайдилар. Валютани харид қилишда воситачилик ҳақи олинмайди.

Бугун «Давлат тили ҳақида»ги Қонун қабул қилинган кун

ОЛТИ ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАБ...

1989 йилнинг 21 октябрида Ўзбекистон Олий Кенгаши «Давлат тили ҳақида»ги Қонунни қабул қилган эди. Уша даврда тилимизга давлат тили мақомининг берилиши жуда катта ижтимоий-сиёсий воқеа бўлган эди. Бу қонун уша тарихий кунга ҳам олти йил тўлди. Бу даврда мамлакатимизда жуда катта ўзгаришлар рўй берди.

Ўзбекистон мустақилликка эришди, ўз сиёсати ва иқтисодиётини мустақил бошқармоқда. Мамлакатимизнинг мустақиллик мафкураси яратилаяпти. Ўзбекистон жаҳонга юз тутаяпти. Ҳозирги кунда миллий ҳис, миллий туйғуни шакллантириш, кишиларни ватанимиз, миллатимиз, тарихимиз, тилимизга ҳурмат руҳида тарбиялаш долзарб масала бўлиб турибди.

Миллий ғурур, миллий ифтихор масалалари она тилимиз билан чамбарчас боғланган. Шу маънода «Давлат тили ҳақида»ги Қонуннинг қабул қилиниши она тилимиз ривожи учун зарур шарт-шароитлар яратиб берди. Халқимиз яқинда тўрт йиллигини катта тантаналар билан нишонлаган мустақиллигимиз эса ўзбек тилини ривожлантириш учун истиқболлар эшигини очиб берди.

Эндиликда «Давлат тили ҳақида»ги Қонун шарофати билан она тилимиз катта кимолот йўлига кирди. Унинг амал қилиш доираси кундан-кунга кенгайиб бораяпти. Ҳозирги кунда дарслиқлар, қўлланмалар, қонунлар, илмий асарлар давлат тилида нашр қилиняпти. Турли мажлислар, конференциялар, Олий Мажлис сессиялари фақат ўзбек тилида олиб борилмоқда. Бундай улуғвор ишлар истиқлолимиз туфайли амалга ошди. Ҳозирги дориломон замонда она тилимиз ўз салоҳиятини кўрсатаяпти.

Куни кеча Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясида «Давлат тили ҳақида»ги Қонуннинг қабул қилинганлигининг олти йиллигига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Уни Академия вице-президенти И. Искандаров очди.

Йиғилишда Фанлар Академияси тилшунослик институтининг директори, академиянинг мухбир аъзоси А. Ҳожиев давлат тили ҳақидаги қонуннинг бажарилиши ва бу борада бажарилиши лозим бўлган вазифалар тўғрисида маъруза қилди. Шунингдек, йиғилишда сўзга чиққанлар ушбу қонунни амалга оширишда йўлида ақидемия институтлари олиб бораётган ишлар хусусида сўз юритдилар.

Йиғилганлар бой тарихга эга она тилимизга давлат тили мақоми берилиши унинг нуфузи янада ортишига ва тақомиллашувига хизмат қилаётганини таъкидлаб ўтдилар.

О. РАҲИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ислоҳот одимлари

Навоий шаҳридаги «Навоийазот» ишлаб чиқариш бирлашмаси пойдеворига 36 йил муқаддам илк ғишт қўйилганди.

КИМСАСИЗ ЧЎЛ ЭДИ, ЎШАНДА

Ўшанда бирлашма жойлашган ерлар кимсасиз чўл эди. Кўп ўтмай собиқ Иттифоқнинг турли бурчакларидан мутахассислар келишди. Турли бурчаклардан хомашёлар келтирилди. Комбинат йилдан-йилга қувватини ошириб, тез орада бутун Иттифоқка танилди. Кейинги йилларда эса, айниқса, Иттифоқ тарқатилиши арафасида ўша мутахассисларнинг кетиши, ўша хомашёлар етказилишидаги узилишлар туфайли комбинат эсдан чиқа бошлаган эди. Онда-сонда у ҳақда «тиriб қолди» деган сўзларни эшитиш мумкин эди. Бироқ мустақиллик йилларидаги ўзгаришлар, замон талабини илғаб олиш кимёгарларни янги руҳлантириб юборди.

Улар, аввало, эътиборни атроф-муҳитни муҳофаза қилишга қаратдилар. Бирлашмада табиатни муҳофаза қилиш объектларидан бошқа барча қурилишлар тўхтатилган. Навоий шаҳар аҳолисини таъминловчи тозалаш иншоотлари эса йилдан-йилга кенгайтирилмоқда. Уларни қайта жиҳозлашда фан ва техниканинг энг илғор янгиликларидан фойдаланилмоқда.

Бирлашмадаги ишлаб чиқарилишни мўлжалланган ҳар қандай янги маҳсулот лойиҳаси экология экспертизидан ўтказилади. Ҳавонинг ва атроф муҳитнинг булғаниши олиб келмасатгина жорий этилади. «Копролон-6» ва «Полихирилиamid» ишлаб чиқариши ускуналарининг ўрнатилиши шундай қилинди. Ўзбекистонда илк бор биокарбонат натрийни ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. У канализацияга оқизиб юборилаётган ишлаб чиқариш қолдиқларидан олинади.

Корхонада атроф-муҳит ифлосланишининг олдини олиш учун яна кўплаб тадбирлар амалга оширилди. Сув ресурсларини ҳимоя қилиш ишларига 194.743 сўм сарфланган бўлса, ҳаво бассейни ҳимоясига кетган маблағ эса 425.313 сўмни ташкил этди.

Бирлашма маҳсулотларининг харидорлари кўп. Шу боис, айниқса, қишлоқ хўжалиги минерал ўғитлари ишлаб чиқарувчи цехларда иш қизғин. Масалан, «Аммиак 1-2» да ишлаб чиқарилган маҳсулотлар миқдори ўтган ойда режанинг 126 фоизни ташкил этди. Аммиак суви ишлаб чиқариш эса 129 фоизга уддаланди. Лекин бу — бирлашмада барча ишлар кўнгилдагидек, муаммолар йўқ, дегани эмас.

Биринчи навбатдаги аммиак ишлаб чиқариш цехидаги машиналар асосан муракаб кўмирли элементлар билан ишлайди. Автоматларга ишчиларнинг бармоқларига тегади. Смена бошлиғининг айтишича, бу ерда суткасига 420 кг, ойига 13 тонна аммиак ишлаб чиқарилади. Бироқ тайёр маҳсулотлар режадагидан камроқ ўз умрини кўриб бўлган. Уларнинг энг эскиси — корхонанинг тенгдоши. Январь ойида учинчи навбатдаги аммиак ишлаб чиқариш цехи тўхтатилган эди. Ўшанда слесардан тортиб, чилангаргача бош қотирди. Газ компрессорларини топиш анча қийинчилик туғдирди. Чунки агрегатлар чет элники эди. Таъмирловчилар ўз кучлари билан муаммони ечмоқчи бўлдилар. Бунинг учун эса юқори босим ва ҳароратга чидамли металл керак эди.

«Аммиак-3» да катализатор масаласи — энг долзарб муаммо. У Россия Федерациясидан келтирилади. Хорижликлар эҳтиёт тортмай, шартномага амал қилмаслиги ёки етарли миқдорда хомашё юбормасликлари мумкин. Цех эса соатига 27,2 тонна маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга. Лекин кўпинча бу кувватидан тўлиқ фойдаланиш имконияти бўлмаяпти.

Айни кунларда нооргиник йўналишдаги цехларнинг узлуксиз ишлаши таъминланмоқда. Ўтган ойда тайёр маҳсулотларнинг асосий қисмини турли хил кислоталар ташкил этди.

— Екатеринбурглик ҳамкорлар катализаторларни етказиб беришда анча қийинчиликларга дуч келишмоқда, — дейди бирлашма раҳбарлари. — Чунки нигридиент ва платина таркибида мавжуд бу тўрчалар учун лицензия ва сертификатларга қайта расмийлаштирилишига тўғри келди. Екатеринбург кимё заводига эндиликда рақиб пайдо бўлди. Германиянинг «Энгл хорт» фирмаси бахолиқлар кўпроқ тўлайди. Ўзбекистонлик кимёгарлар учун бундай маҳсулотларни етказиб беришни таклиф этдилар.

Айни пайтда «Навоийазот» учун ҳам рақиблар пайдо бўлмоқда. Транспорт, электр қуввати ва бошқа харажатлар ошиши туфайли бирлашма маҳсулотларининг ҳам таннархи кўтарилмоқда. Шу сабаблар кўра, эски харидорлар арзонроқ сотаётганларни қидирмоқда. Буларнинг барчаси бирлашмада маҳсулот таннархини камайтириш учун янги технологиялар жорий этиш, кўплаб турдаги кенг халқ истеъмол молларини ишлаб чиқаришни талаб этмоқда.

Шу мақсадларда Германиянинг «Текстима», Чехиянинг «Аутосим текстима» фирмалари билан алоқа ўрнатилиб, у ерлардан дастгоҳлар келтирилди. Улар ёрдамида газламалар, трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда.

Бирлашмада ишчиларга ғамхўрлик масаласи ҳам биринчи ўринга қўйилган. Профилакторий-санаторий, ҳар бирда 1590 нафар болани бағрига олувчи оромгоҳ ишлаб турибди. «Кимёгар» стадиони эса доимо футбол, волейбол ва теннис ишқибозлари билан гавжум. «Истиқлол» номли болалар хори, академик хор эса бирлашманинг фахри. «Истиқлол» яқинда «Намунали болалар хори» унвонига сазовор бўлди. Бундан ташқари асҳиялар, доирачилар гуруҳи мавжуд. Бу ишларни барчаси ўз-ўзидан бўлмайди, албатта. Санъаткорларга кимёгарлар ёрдам берса, улар кимёгарларни янги-янги меҳнат зафарларига даъват этмоқда. Кимёгарлар эса жаҳон бозори сари йўл очмоқда.

Темур ЭШБОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг 50 йиллигига

ЯРИМ АСР ТИНЧЛИК ХИЗМАТИДА

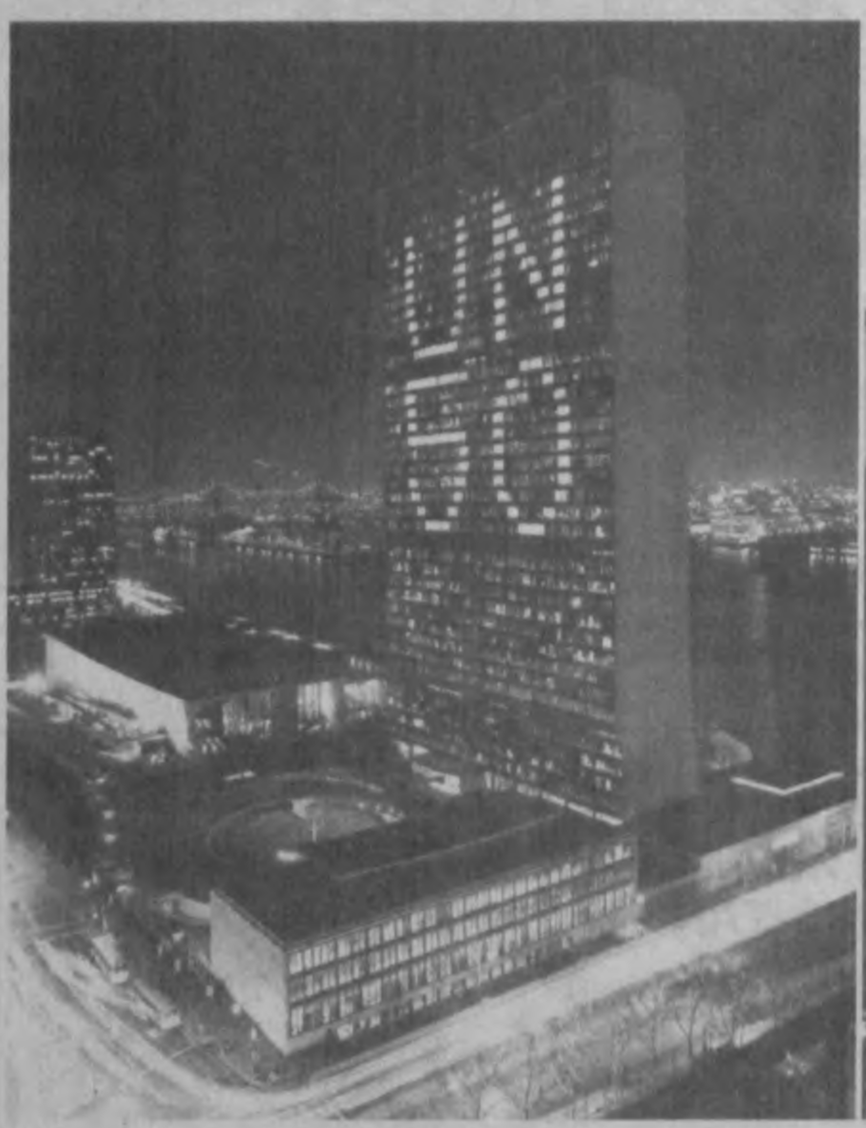

Холид МАЛИК: «ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛИК БЕБАҲО БОЙЛИКДИР»

Дунёдаги энг йирик ва нуфузли халқаро ташкилот ҳисобланган — Бирлашган Миллатлар Ташкилоти фаолият кўрсата бошлаганига ярим аср бўлди. Жаҳон — ҳамжамиятининг энг муҳим муаммоларини ҳал этиш ва ўрганиш учун тузилган ушбу ташкилот мана 50 йилдирки тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорлик йўлида хизмат қилиб келмоқда.

Ушбу юбилей арафасида мухбиримиз БМТнинг Ўзбекистондаги доимий вакили Холид МАЛИК билан суҳбатлашди.

— Маълумки, БМТ ярим асрдан буён минтақалар ҳамда жаҳон ҳамжамиятига дахлдор энг муҳим муаммоларни, қолаверса, бугун ва эртага туғилиши мумкин бўлган барча масалаларни ечиш, ойдинлик киритишда ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда, — дейди жаноб Холид Малик. — Шу давр ичида БМТнинг ер юзида тинчлик ва барқарорликни сақлаш борасидаги фаолияти ҳар томонлама шаклланди. Шуниси қувончлики, айни пайтда халқаро аҳамиятга эга бўлган ҳамма зиддиятларни БМТ воситасида ҳал этишнинг имкониятлари яратилди.

Ижтимоий тараққиёт айни вақтда мавжуд мамлакатлар сайёрамиздаги халқаро аҳамиятга молик масала ва муаммоларни якка ҳолда бартараф эта олмасликларини кўрсатиб турибди. Шу маънода халқаро ҳамкорликни бебаҳо бойликка қиёсласак муболага бўлмайди. Шу ўринда БМТнинг ролига алоҳида тўхталмоқ керак. Айтиш мумкинки, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг халқаро зиддият ва ихтилофларни тинч музокаралар йўли билан ҳал этиш, Ер куррасида иркчилик ҳамда мустамлакачиликни батамом тугатиш, иқтисодий ва ижтимоий тараққиётга кўмаклашиш, ҳуқуқ-тартиботни сақлаш, инсон ҳуқуқларига риоя этиш ва инсонпарварлик ёрдами кўрсатиш борасида олиб борган саъй-ҳаракатлари жаҳон халқлари ва мамлакатларининг унга бўлган ишончини янада оширди. Бу билан мен БМТ олдида жиддий ғов бўлиб турган муаммолар йўқ демоқчи эмасман. Зеро, жаҳонда сиёсий ва иқтисодий барқарорликка эришиш, тинчликни ҳамда осойишталикни сақлаш ушбу ташкилотнинг асосий вазифасидир. Босния ва Герцоговина ҳамда Брундидаги кескин вазиятлар ҳаммага яхши маълум. Бундан ташқари ҳозирда ер юзида элликка яқин ихтилофли нуқталар мавжудки, одамларимиз бу ҳақда тўла ахборотга эга эмаслар. Бу — ёпиқ уруш деб аталади. Биз ушбу муаммолар яқин келажакда ўзининг ҳаққоний ечимини топади, деб ўйлаймиз. Шунингдек, БМТга аъзо мамлакатлар раҳбарларининг юбилей муносабати жараёнидаги учрашув ва музокараларида ҳам бу каби кескин зиддиятларга ойдинлик киритилади, деган ниятдамиз. Чунки бугунги кунда халқларнинг тинчлиги, ўзаро хавфсизлигидан-да буюкроқ бахт йўқлигига қатъий ишонч ортиб бормоқда.

— Сиз Ўзбекистонни БМТнинг тўла ҳуқуқли аъзоси сифатида Марказий Осиёда тинчлик ва хавфсизлик борасида олиб бораётган қобилиятини қандай баҳолайсиз?

— Энг аввало шуни айтиш жоизки, Ўзбекистонни жаҳонда тинчлик ва хавфсизликни сақлаш, тинчликсевар мамлакатлар билан ҳар томонлама ҳамкорлик алоқаларини йўлга қўйиш ҳамда тараққиётга эришишнинг ўзига хос йўлини танлаганлиги мени жуда — жуда қувонтиради. Айни вақтда мамлакатингиз ўз ташқи сиёсатини тинч-тотув яшаш, барқарорлик ва ҳамкорлик принциплари асосида амалга ошириб, жаҳон ҳамжамиятида кун сайин обрў ва эътибор топмоқда. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон жаҳон ҳамжамиятига дадил қадамлар билан кириб бормоқда. Шу боис юртингизда дунёдаги кўпгина йирик мамлакатларнинг элчихоналари, халқаро ташкилот, уюшма ва банкларнинг ваколатхоналари фаолият кўрсатаяпти.

Мен холис бир киши сифатида Ўзбекистоннинг Марказий Осиёда тинчлик ва барқарорлик борасида олиб бораётган фаолиятини юксак баҳолайман. Бу маълум ҳақиқатни нафақат мен, балки бутун жаҳон афкор оммаси ҳам тўлалигича эътироф этмоқда. Маълумки, БМТ Бош Ассамблеясининг 48-сессиясида мамлакатингиз вакиллари ҳам иштирок этишганди. Ўшанда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов жаҳоннинг энг олий анжумани минбаридан туриб, муҳим таклифларни илгари сурди. Марказий Осиёда тинчлик ва ҳамкорлик масалалари бўйича доимий семинар ўтказиб туриш, Тожикистонда рўй бераётган низоларнинг олдини олиш, тожик-афғон чегарасидаги жанжалли можароларни тинч йўл билан бартараф этиш, шунингдек, Орол муаммосини халқаро миқёсда ижобий ҳал этишга доир Ўзбекистон Президентининг таклифи ўша вақтдаёқ халқаро миқёсда катта қизиқиш уйғотган эди. Зеро, Марказий Осиёда хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш, ҳамда ушбу йўлдаги ҳаракатларни бирлаштириш учун худди шундай семинарни ташкил қилиш жуда зарур эди. Шу боис ҳам орадан икки йил ўтиб, ушбу ғоя амалий ишга айланди. Шу йилнинг сентябрь ойида Тошкентда бўлиб ўтган Марказий Осиёда тинчлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган семинар-кенгаш ва Нукус шаҳрида ўтказилган Орол муаммосига оид халқаро анжуман фикримизнинг далилидир. Жаҳондаги йирик ташкилот ва давлатларнинг вакиллари иштирок этган бу анжуманларда тарихий ҳужжатлар қабул қилинди.

Кўриниб турибдики, ушбу минтақада хавфсизлик ва ҳамкорликнинг ишончли тизимини яратишда Ўзбекистон алоҳида аҳамият касб этади. Ушбу минтақа аҳолисининг қарийб тенг ярмини ташкил қилган мамлакатингиз Марказий Осиё халқлари ўртасида азалий ҳамкорлик алоқаларни янада мустаҳкамлашда, уларни ҳамжиҳат бўлиб яшашида, тинчлик ва барқарорликни таъминлашда ҳамда иқтисодий ҳамкорлик алоқаларини ривожлантиришда муҳим ўрин тутади.

Сирасини айтганда, Ўзбекистоннинг бундан кейин ҳам кенг кўламли тинчлик ва ҳамкорликка оид ана шундай қудратли овози доимо янграб туришига аминмиз.

«Халқ сўзи» мухбири
Фурқат САНАЕВ
суҳбатлашди.

ЭЗГУЛИК КЎПРИГИ

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти — жаҳондаги энг нуфузли халқаро ташкилот ҳисобланади. Унинг фаолият кўрсата бошлаганига 50 йил тўлди. Халқаро минбар ҳисобланган унинг Бош Ассамблеяси ана шу даврда 50 марта ўз сессиясига тўпланди. Аниқроғи, Бош Ассамблея бундан эллик йил олдин Лондонда ўзининг биринчи сессиясини ўтказган бўлса, энди Нью-Йоркда эллигинчи, яъни юбилей сессиясини ўтказяпти.

Бугунги кунда юбилейи нишонланаётган энг нуфузли халқаро ташкилот ҳақида фикр юритмоқчи эканмиз, айни шу кунларда Бош Ассамблеянинг эллигинчи сессияси минбаридан айтилаётган сўзлар бизда беихтиёр биринчи ташкилий сессия қандай ўтганлигига нисбатан қизиқиш уйғотади.

Қўлимда «Қизил Ўзбекистон» газетасининг бундан 50 йил олдин чиққан сонлари. Уларнинг саҳифалари сарғайиб, титилиб кетган. Лекин газетанинг тўлиқ сақланган сонлари ва саҳифалари ҳам анчагина.

Газетанинг деярли ҳар бир сонида «Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг биринчи сессияси» деган умумий сарлавҳа остида Лондондан олинган ҳисоботлар босилган. «Тайёргарлик комиссияси докладининг муҳокама қилиниши», «Бош Ассамблеянинг эрталабки мажлиси», «Украина ССР делегациясининг мурожаати», «Эрон делегациясининг баёноти» ва бошқа рукнлар остида кенг мунозаралар, муҳокамалар, талаблар ва таклифлар берилган. Биринчи сессиядаги ҳисоботлар мазмунидан шу нарса кўриниб турибдики, айниқса, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Устави, Хавфсизлик Кенгашининг ўрни ва аҳамияти, унга доимий аъзо бўлган бешта буюк давлатнинг масъулияти тўғрисидаги масалалар қизғин мунозара-ю муҳокамага сабабчи бўлган. Тайёргарлик комиссияси докладини муҳокама қилишда биринчи бўлиб сўзга чиққан Канада вакили Сен Лоран шундай дейди: «Бирлашган Миллатлар Ассамблеяси ишга киришган биринчи ҳафта, айниқса, катта аҳамиятга эга бўлмоғи керак. Биз тинчликни таъминлаши лозим бўлган бутун жаҳон ташкилотини тузиш тўғрисидаги умумий ғояларни конкрет ҳолда амалга оширишга киришмоғимиз зарур. Биз ер юзидаги миллион-миллион оддий кишиларга бу ташкилотнинг ундан кутилган буюк вазифаларни бажариш учун етарли даражада кучли ва эпчил эканлигини намойиш қилиб беришимиз керак».

Зиммасига дунё миқёсида ҳакамлик қилишдек оғир ва масъулиятли вазифа юкланган Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ана шу тарзда юзага келди. Бу бутун дунёдаги давлатлар ва халқларнинг иккинчи жаҳон уруши оқибатларидан сабоқ олиб, ер юзида тинчликни сақлаш мақсадида кучларни ва ҳаракатларни мувофиқлаштириш борасида эришган катта ғалабаси эди.

Бироқ Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўз фаолиятини бошлаган дастлабки йилларданоқ жиддий тўсиқларга учради. Дунёнинг капиталистик ва социалистик лагерларга ажралиб кетганлиги, улар ўртасидаги муносабатлар тобора кескинлашиб «совуқ уруш» ҳолатига айланганлиги, иккита қарама-қарши тузум ўртасида жаҳонга таъсир ўтказиш учун кураш кучайиб кетганлиги Бирлашган Миллатлар Ташкилоти фаолиятини, хусусан, унинг иккита асосий органи — Бош Ассамблея билан Хавфсизлик Кенгаши ишини мураккаблаштириб юборди. Оқибатда баъзан муҳим қарорлар қабул қилишда тинчлик, хавфсизлик ва ҳамкорлик ғояси эмас, балки бирорта буюк давлатнинг миллий манфаати асосий мезон бўлди. Бундай ҳолатда кўпинча холисона қарорлар қабул қилинмади ёки қабул қилинган тақдирда ҳам уларнинг бажарилиши таъминланмади. Бироқ СССР парчаланиб кетганидан кейин вазият анча юмшади, қарорлар қабул қилишда атайлаб қўйиладиган тўсиқлар олиб ташланди. Айниқса, Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари ўртасида ҳамкорлик ва ҳамфикрлилик кучайди. Эндиликда улар бир қарорга келишдан олдин фикрларни ва мақсадларни уйғунлаштириш йўлида кўпроқ куч-ғайрат сарфламоқдалар.

Ўтган эллик йил мобайнида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти оғир синовларга дуч келган дамлар кўп бўлди. Бу синовларнинг ҳар бирига алоҳида тўхталиб ўтишнинг ҳожати йўқ. Бизнингча, баъзи номларни айтиб ўтишнинг ўзиёқ бу нуфузли ташкилот фаолиятининг ўта мураккаб жиҳатларини кўрсатади. Жумладан, Корея ярим ороли, Кашмир, Вьетнам, Ироқ, Жазоир, Яқин Шарқ, Куба, Венгрия, Чехословакия, Афғонистон сингари ўнлаб «оловли ўчоқларда» юзага келган ҳолат холисона ечимлар топишда Бирлашган Миллатлар Ташкилотини танг аҳволда қолдирди. Айниқса, Яқин Шарқ масаласида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бир қанча муҳим қарорлари ўз вақтида бажарилмай қолганлигини олтмишинчи-етмишинчи йилларда Хавфсизлик Кенгашининг айрим доимий аъзолари ўртасида ҳукм сурган қарама-қаршилик билан изоҳлаш керак.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўзининг юбилейи нишонланадиган 1995 йилда ҳам мураккаб муаммога дуч келди. Босниядаги можарони тинч йўл билан бартараф этиш йўлидаги дастлабки уринишлар самара бермади.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ёш Ўзбекистон давлатини 1992 йил 2 март куни таниди. Ўша қутлуғ кунни фақат биз эмас, балки бутун дунёдаги ўзбеклар байрам қилишди.

Ўзбекистон Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлган дастлабки пайтларданоқ ҳукуматимиз унинг ишида фаол иштирок эта бошлади. Чунки қўшни давлатлар — Афғонистон билан Тожикистондаги вазият тезроқ ташаббусни қўлга олиб, минтақада хавфсизликни таъминлаш ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш юзасидан зудлик билан чоралар кўришни тақозо этарди.

Ёш давлатимизнинг жаҳон ҳамжамиятидаги ўрни ва аҳамияти айниқса 1993 йилда яққол кўзга ташланди. Ўша йили июль ойида Ўзбекистонда БМТнинг доимий ваколатхонаси расмий равишда очилган бўлса, сентябрь ойида Ўзбекистон овози илк бор БМТ Бош Ассамблеяси минбаридан янгради. Тарихда биринчи марта Ўзбекистон Президенти Бош Ассамблеянинг 48-сессиясида нутқ сўзлади. Эҳтимол сессия қатнашчилари ёш давлатда таклиф ва ташаббус нима қилсин, унинг раҳбари баёнчилик руҳида гапирса керак, деб ўйлашгандир. Амалда эса маъруза халқаро анжуманни лол қолдирди. «Ўзбекистон Марказий Осиёда хавфсизлик, барқарорлик ва ҳамкорлик масалалари бўйича БМТнинг доимий ишловчи семинари чақирилишини айни муддао деб ҳисоблайди. Тинчлик ўрнатишда қадимий анъаналарга эга бўлган, халқаро ҳамкорлик ва миллатлараро тотувлик руҳи билан йўғрилган шаҳар сифатида Тошкент БМТнинг ана шундай семинари ўтказиладиган жой бўлишга тайёр» деди Ўзбекистон Президенти ана шундай мўътабар минбардан туриб.

Ислом Каримов халқаро ташкилотга яна бир таклиф билан мурожаат қилиб деди: «Орол денгизининг ҳалокати бутун дунё учун олдиндан айтиб бўлмайдиган оқибатлар келтириб чиқармоқда. Биз жаҳон ҳамжамиятига мурожаат қилиб, Оролни ва Орол бўйини қутқаришда ёрдам беришга чақирамиз. Фалокатнинг ҳақиқатан ҳам жаҳон миқёсида эканлигини эътиборга олиб, Ўзбекистон БМТнинг Орол муаммоси бўйича махсус комиссияси ташкил қилинишини ёқлаб чиққан бўлур эди. Бу комиссия минтақадаги ҳукуматлар билан келишган ҳолда ва БМТнинг имкониятлари орқали халқаро кучлар ва маблағларни мана шу экологик фожиани бартараф этишга жалб қилган бўлур эди. Дастлабки қадам сифатида мазкур комиссия ушбу муаммо бўйи- [illegible]

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўз раҳбарининг бу таклиф ва ташаббусларини эътиборсиз қолдирмади. Кейинги икки йил давомида улар пухта ўрганиб чиқидди. Ана шу муддатда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ва унга қарашли нуфузли идораларнинг раҳбар ходимлари Ўзбекистонга ташриф буюриб вазиятлар ҳамда имкониятлар билан яқиндан танишдилар. Натижада Ўзбекистон Президенти киритган таклифлар қабул қилиниб, муҳим масалалар сифатида муҳокама учун тайёрланди. Бунда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Ўзбекистондаги вакили Холид Башир Маликнинг хизмати катта бўлди.

Ниҳоят, 1995 йил 15 ва 16 сентябрь кунлари Тошкентда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг ҳомийлиги остида Марказий Осиёда хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган халқаро кенгаш-семинар бўлиб ўтди. «Шукурлар бўлсинки, бугунги кунда минтақадаги бешта республиканинг хавфсизлиги ва ўзаро бир-бирини тушуниши борасида ҳал қилиб бўлмайдиган муаммолар йўқ. Лекин мазкур республикалар ташқарисида минтақадаги тинчлик ва барқарорликка хавф солувчи вазият мавжуд. Ўзбекистон ҳукуматининг нафақат ушбу беш мамлакат, балки уларга қўшни бўлган бошқа давлатлар вакилларини ҳам ушбу кенгаш-семинарга таклиф этгани катта эътиборга молик. Чунки айнан ушбу мамлакатлардаги вазият минтақа хавфсизлиги билан бевосита боғлиқдир» — деди Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош котибининг махсус вакили Маҳмуд Мистирий мухбирлар билан суҳбатда.

Ҳақиқатдан ҳам Афғонистондаги ҳозирги қалтис вазият Марказий Осиё минтақаси хавфсизлигига жиддий хавф солиб турибди. Афғонистонда тинчлик, Тожикистонда миллий бирлик қарор топмас экан, қўшни давлатлар хавфсизлигига ҳеч ким кафолат бера олмайди. Марказий Осиёдаги янги мамлакатлар ўз муаммоларини мунозара ва муҳокама йўли билан ҳал қилишлари зарур. Ана шу йўлни танлаган Ўзбекистон унга оғишмай амал қилиб келяпти. «Биз бир-биримиздан қочмаслигимиз керак. Биз бир-биримизни тушунишга мажбурмиз» деди Президент Ислом Каримов Марказий Осиёда хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича кенгаш-семинарда сўзлаган нутқида.

Бу халқаро анжуманда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти делегациясидан ташқари Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти, Ислом конференцияси ташкилоти делегациялари, кўпгина давлатлар — Афғонистон, Эрон, Ҳиндистон, Покистон, Туркия вакиллари, шунингдек БМТ Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзолари бўлган давлатлар — Америка Қўшма Штатлари, Англия, Франция, Россия ва Хитойнинг юқори лавозимли вакиллари қатнашганлиги унинг нуфузини ва аҳамиятини анча ошириб юборди. Анжуманда муҳим тарихий ҳужжат — Баёнот қабул қилинди. Унда, жумладан, шундай дейилади: «Марказий Осиё давлатлари Бирлашган Миллатлар Ташкилотини янги жаҳон тартибини шакллантириш жараёнидаги энг илғор воситалардан бири сифатида унинг бу борадаги ўрнини юксак баҳолайдилар ва БМТнинг имкониятлари ҳамда орттирган тажрибаси минтақадаги мавжуд муаммоларни муваффақият билан бартараф этишга имкон яратишига ишонадилар».

Президент Ислом Каримовнинг бошқа таклифлари ҳам Бирлашган Миллатлар Ташкилоти раҳбариятининг диққат-эътиборида бўлди. Жумладан, Орол денгизи ҳавзасини барқарор ривожлантириш масалаларига бағишланган халқаро конференция ҳам БМТ ҳомийлигида ўтди. Унда қимматли таклифлар ўртага ташланди. Бу таклифлар Орол бўйича Марказий Осиё давлатлараро кенгаши, Оролни қутқариш халқаро жамғармаси, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тараққиёт дастури, ЮНЕП, Жаҳон банки каби халқаро ташкилотлар кўмагида қилинаётган саъй-ҳаракатларнинг янада самарали бўлишида ғоят катта аҳамиятга эга. Конференцияда Орол денгизи ҳавзасини барқарор ривожлантириш муаммолари бўйича Марказий Осиё давлатлари ва халқаро ташкилотларнинг Нукус Декларацияси қабул қилинди.

Ўзбекистоннинг БМТ билан ҳамкорлиги ана шу тарзда тез ва самарали ривожланиб боряпти. Бу ҳамкорлик фақат Марказий Осиё минтақаси, хусусан, Ўзбекистон манфаатига хизмат қилибгина қолмай, балки Президентимиз Тошкент кенгаш-семинарида таъкидлаб ўтганидек, «...БМТ дунё учун кун тартибига киритган масалаларни ҳал қилишда муносиб ҳисса бўлади». Яъни, жаҳонда тинчлик ва хавфсизликка эришишга қаратилган инсоният аҳиллиги ва биргаликдаги саъй-ҳаракатлар майдонини кенгайтиради.

Ярим асрдан бери ер юзида тинчликни сақлаш, халқлар ва давлатлар ўртасида хавфсизликни таъминлаш ҳамда ҳамкорликни мустаҳкамлаш ишига астойдил хизмат қилиб келаётган Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бундан буён ўзининг ана шу олийжаноб фаолиятида жаҳон ҳамжамиятининг бошқа фаол аъзолари қаторида Ўзбекистонга ҳам бемалол таяниши мумкинлигини давлатимиз ўтказаётган мўътадил ташқи сиёсат кўрсатди. БМТ юбилейи Ўзбекистон учун ҳам байрам.

Жаноб Бутрос Ғолий шу йил июль ойида Ислом Каримовга йўллаган мактубида уни юбилейга таклиф қилиб: «Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тузилганининг эллик йиллиги байрами муносабати билан октябрь ойида Нью-Йоркда Сиз билан бўладиган учрашувни сабрсизлик билан кутаман», деди.

Иброҳим НОРМАТОВ.

КЎРГАЗМА

ЛАТВИЯ БИЗНЕСИ КУНЛАРИ

24-26 октябрда

Латвия товарлари ва хизматлари кўргазмаси ўтказилади.

Кўргазма 24 октябрь куни соат 11.00 да очилади.
Иш вақти: 10.00 - 17.00
Манзил: "Ўзэкспомарказ", 5-павильон.

Қатнашувчилар:

ёғочни қайта ишлаш, мебель, тўқимачилик, пойабзал, озиқ-овқат, атир-упа, машинасозлик, автомобилсозлик, электротехника, радиотехника саноатининг 40 дан зиёд корхона ва компаниялари

шунингдек

банклар, портлар, транспорт, суғурта, савдо фирмалари.

Кўргазма ташкилотчилари:

"Ўзэкспомарказ" РТВЦ қўмагидаги Латвия тараққиёти агентлиги
Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги ва Латвия Республикаси элчихонаси.

Алоқа учун телефон: (3712) 34-92-13.

Ўзбекистон Республикаси Маданият ишлари вазирлиги
Ўзбекистон театр арбоблари уюшмаси

ЎЗБЕКИСТОН ҚЎҒИРЧОҚ ТЕАТРЛАРИ V АНЖУМАНИ

Тошкент шаҳри, 1995 йил
22 — 29 ОКТЯБРЬ
РЕСПУБЛИКА ҚЎҒИРЧОҚ ТЕАТРИ БИНОСИДА

22 ОКТЯБРЬ

10.00 «Аловуддиннинг сеҳрли чироғи» (ўзбек тилида) — Республика қўғирчоқ театрининг спектакли
12.00 «Чодир хаёл» (ўзбек тилида) — Республика қўғирчоқ театрининг спектакли
17.00 Ўзбекистон қўғирчоқ театрлари V анжуманининг тантанали очилиши

23 ОКТЯБРЬ

11.00 «Али кичкина» (ўзбек тилида) — «Лола» Андижон қўғирчоқ театрининг спектакли
13.00 «Золотой цыпленок» (на русском языке) — спектакль Андижанского театра кукол «Лола»
17.00 «Сказка о мертвой царевне» — спектакль Ульяновского театра кукол (Россия) — гость фестиваля

24 ОКТЯБРЬ

11.00 «Волшебное перо» (на русском языке) — спектакль Самаркандского театра кукол
13.00 «Оби-ҳаёт» (ўзбек тилида) — Самарқанд қўғирчоқ театрининг спектакли
17.00 «Найман эне» (на кыргызском языке) — спектакль Кыргызского театра кукол — гость фестиваля

25 ОКТЯБРЬ

11.00 «Гадкий утенок» (на русском языке) — спектакль Ферганского театра кукол
13.00 «Кицик, Мицик ва масхарабоз амаки» (ўзбек тилида) — Фарғона қўғирчоқ театрининг спектакли
16.00 «Кыцык, Мысык и дядюшка клоун» (на русском языке) — спектакль Ферганского театра кукол

26 ОКТЯБРЬ

11.00 Оби-ҳаёт» (ўзбек тилида) — Бухоро театрининг спектакли
13.00 «Энг кичик гном» (ўзбек тилида) — қўғирчоқ театрининг спектакли
17.00 «Шарьяр» (қорақалпоқ тилида) — Қорақалпоғистон давлат қўғирчоқ театрининг спектакли

27 ОКТЯБРЬ

11.00 «Шохсанамнинг қиссаси» (ўзбек тилида) — Хоразм қўғирчоқ театрининг спектакли
13.00 «Сусамбил» (ўзбек тилида) — Хоразм театрининг спектакли
16.00 «Бременские музыканты» (на русском языке) — спектакль Казахского театра кукол — гость фестиваля
18.00 «Концерт» — спектакль Казахского театра кукол-гость фестиваля

28 ОКТЯБРЬ

11.00 «Оби-ҳаёт» (ўзбек тилида) — Жиззах театрининг спектакли

29 ОКТЯБРЬ

11.00 Ўзбекистон қўғирчоқ театрлар анжуманининг тантанали ёпилиши

М. УЙҒУР НОМИДАГИ САНЪАТ ОЛИЙГОҲИ ЎҚУВ ТЕАТРИДА

22 ОКТЯБРЬ

15.30 «Келинг бир куйлашайлик» (ўзбек тилида) — М. Уйғур номидаги санъат олийгоҳи талабалари спектакли

23 ОКТЯБРЬ

16.00 «Дангасанинг ҳоли вой» (ўзбек тилида) — Қашқадарё қўғирчоқ театрининг спектакли

Тел. 56-73-98

АҚШга ўқишга

АҚШ ҳукумати «Озодликни қўллаб-қувватлаш фаолияти» дастури эълон қилиш шарафига муассардир. Бу дастур АҚШ ҳукумати томонидан молдий таъминланади. Бу халқаро мактаблар дастури бўлиб, Ўзбекистонлик ўсмирлар АҚШ юқори синфларида ўқишлари ва америкалик оилаларда яшашларининг бир йил давомидаги молдий харажатларини АҚШ ҳукумати ўз зиммасига олади. Конкурсда қатнашувчилардан қуйидагилар талаб қилинади:

— Ўзбекистон фуқароси бўлишлари керак;
— 1980 йил 1 январдан 1981 йил 15 июлгача бўлган даврда туғилганлар;
— охирги 5 йил ичида АҚШда 3 ойдан ортиқ яшамаганликлари;
— АҚШга боришга виза олиш учун тўсқинликлар бўлмаслиги;
— инглиз тилида ёзишни ва оғзаки нутқни пухта билишлари шарт;

Ўзбекистонда 1 ва 2 босқичлар қуйидаги танлов марказларда ва қуйидаги вақтда ўтказилади:

НУКУС 23-24 октябрда,
УРГАНЧ 25-26 октябрда,
СИРДАРЁ 23-24 октябрда,
ЖИЗЗАХ 25-26 октябрда,
ТЕРМИЗ 30-31 октябрда,
ҚАРШИ 2-3 ноябрда,
САМАРҚАНД 30-31 октябрда ва 1 ноябрда
НАВОИЙ 3-4 ноябрда
БУХОРО 5-6 ноябрда
ФАРҒОНА 13-14 ноябрда
АНДИЖОН 16, 17, 18 ноябрда
НАМАНГАН 20, 21, 22 ноябрда
ТОШКЕНТ 24, 25, 26, 27, 28 ноябрда
ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ 28, 29, 30 ноябрда

Агар Сиз конкурснинг биринчи босқичида иштирок этишни истасангиз, Сизда қуйидагилар бўлиши керак:

— туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома (асл нусха);
— 3х4 ҳажмдаги 1 дона фотосурат;
— қора ёки кўк рангли ручка, қалам ва ўчирғич;

Сизнинг ҳудудингиздаги тест танловининг жойи ва вақти ҳақида махсус маълумотлар олиш учун вилоят халқ таълим бошқармасига мурожаат қилишингизни сўраймиз.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Фурқат кўчаси, Жумҳурият ўқувчилар саройи, 5 хона, АКСЕЛС. Телефонларимиз: (3712) 45-42-71, (тел/факс) 45-49-54.

Давлат суғуртаси халқ хизматида!

1994 йилнинг 15 ноябридан ҳаёт суғуртаси шартномасини тузган вилоятимиз фуқароларини ижтимоий ҳимоялаш мақсадида давлат суғурта шартномаларининг муддати тугаганда мижозларга тўланадиган суғурта пуллари миқдори қуйидагича оширилади:

- Бутун суғурта муддатига бадаллар бир йўла тўлаб қўйилса:

1 йилга	*- 100 фоиз.*
3 йилга	*- 500 фоиз.*
5 йилга	*- 800 фоиз.*
10 йил ва ундан ортиқ	*- 1000 фоиз.*

- Бадаллар ҳар ойда тўлаб борилса:

3 йилга тузилган шартнома бўйича	*- 100 фоиз;*
5 йилга тузилган шартнома бўйича	*- 400 фоиз;*
10 йил ва ундан кўп муддатга тузилган шартнома бўйича	*- 600 фоиз.*

Бундан ташқари ҳаётни қисқа муддатга 6 ойга аралаш суғурта қилиш бўйича шартномалар ҳам тузиш мумкин.

Бундай шартномалар тузган фуқароларга суғурта муддати тугаганда суғурта пулига 50 фоиз қўшиб ҳақ тўланади.

Тошкент вилояти давлат суғурта бошқармаси.

The American Embassy is seeking candidates to fill the vacant position of a Purchasing Agent. The duties will include purchasing a variety of commodities in local and non-local market, and inventorying of the Embassy non-expendable property. Requirements: fluent knowledge of Russian and/or Uzbek and English; operational knowledge of American software (Word Perfect 5.1 and Microsoft Excel for Windows). Some experience in doing a similar job for a foreign organization is desirable. Application forms (to be obtained from the Embassy) should be submitted within ten days from the date of this ad. Address: 82 Chilanzarskaya St. Tashkent.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳайъат аъзолари ва жамоаси — Ўзбекистон Республикаси молия вазири ўринбосари Самойдин Қосимович Ҳусеновга оналари

Иклима ҲУСЕНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент давлат техника университети ректорати ва жамоаси «Назарий механика» кафедрасининг катта ўқитувчиси Х. Ҳабибуллаевага ўғли

САРВАРХЎЖА ЁҚУБХЎЖАЕВнинг

бевақт вафот этгани муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Геология ва минерал ресурслар давлат қўмитаси «Тошкентгеология» давлат геология корхонасининг бош директори Фарҳод Икромович Исломовга фарзанди

ДАВРОНнинг

вафот этгани муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

TV ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР TV

ДУШАНБА, 23

ЎзТВ I

17.25 Кўрсатувлар тартиби.
17.30 «Алдаркўса ва бой», «Кувноқ алдоқчи». Мультфильмлар.
17.50 Хонанда Толибжон Тўраев куйлайди.
18.10 **«Ислоҳот ва масъулият».** Республика жамоа фермаларини хусусийлаштириш.
18.40 «Осойишталик посбонлари». Республика Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
18.55 Эълонлар
19.00 **Янгиликлар.**
19.20 Эълонлар.
19.25 Футбол шарҳи.
19.40 **«Фан фидойиси».** Академик Азиз Қаюмов.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 «Гулшан диёрим». Концерт.
21.40 **ЎзТВ хазинасидан. П.Телегенов. «Бир фожиа изидан».** Видеофильм. 1-қисм.
22.50 Эълонлар.
22.55 — 23.15 **«Ахборот».**

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. «Кўзмунчоқ».
19.00 «Параллель».
19.30 «Деҳқон ҳиммати».
20.00 «Бу бўстон аро...».
20.40 «Спорт-тайм».
21.10 — 22.20 «Ганг дарёсининг қизи». Бадиий фильм.

ЎзТВ III

ЎзТВ

17.55 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
18.00 «Ахборот» (рус тилида).
18.15 Эълонлар.

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.20 — 21.40

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40 — 23.20

ЎзТВ

23.20 «Санъат маскани», «Нодир хазина». Телефильмлар.
23.40—23.50 Янгиликлар (рус тилида).

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

19.40 «Мультькарусель».

«ОМАД» таништиради:

19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Жаҳон географияси». Оммабоп кўрсатув.
21.30 Эълонлар.
21.35 Видео — «О». Бадиий видеофильм.
23.15 Эълонлар.
23.20 «Курьер». Ахборот кўрсатуви.
23.40 «... яна об-ҳаво ҳақида». Метереологик маълумот.
23.50 — 24.00 «Постфактум». Ҳафта мобайнидаги нашрлар шарҳи.

СЕШАНБА, 24

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш кўрсатуви.

9.00 ЎзТВ хазинасидан. П.Телегенов. «Бир фожиа изидан». Видеофильм. 1-қисм.
10.10 Телефильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 «Жараён».
11.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбекистон тарихи.
12.00 «Ишбилармон». Тўрткўл тумани тадбиркорлари ҳаётидан.
12.20 Немис тили.
12.50 «Ёшлик» студияси. «Яхшиларга эргашиб». «Оталар изидан».
13.30 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси камер оркестрининг концерти.
14.00 — 16.00 «Биз танлаган йўл». Видеоканал.

***

17.25 Кўрсатувлар тартиби.
17.30 «Куённинг кўз ёшлари». Мультфильм.
17.40 **«Фарзанд — умид юлдузи».** Публицистик кўрсатув.
18.10 **«Нон таъми».** Фарғона вилояти хўжаликларида кузги ғалла экишнинг бориши.
18.40 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Марғилон ипаги».
18.55 Эълонлар.
19.00 **Янгиликлар.**
19.20 Эълонлар.
19.25 **«Навоийхонлик».** Адабий кўрсатув.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **Пахтакорлар учун концерт.**
21.40 **«Туркистон — умумий уйимиз». «Ўзбегим — ўз оғам».** 1-курсатув.
22.20 **ЎзТВ хазинасидан. П.Телегенов. «Бир фожиа изидан».** Видеофильм. 2-қисм.
23.15 Эълонлар.
23.20 — 23.40 **«Ахборот».**

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

18.30 «Мультфейерверк».
18.45 «Табиат дунёси». Оммабоп кўрсатув.
19.35 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.55 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
20.45 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.10 «Видеогид». Янги бадиий фильмлар ҳақида.
21.30 «Теле-ателье-шоу».
21.40 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
22.20 — 24.00 «Кинонигоҳ». Бадиий видеофильм.

ЎзТВ III

ЎзТВ

17.55 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
18.00 «Ахборот» (рус тилида).
18.15 Эълонлар.

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30—9.00
18.20—21.40

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40—23.20

ЎзТВ

23.20 «Бу ажиб дунё».
23.40—23.50 Янгиликлар (рус тилида).

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

19.40 «Мультькарусель».
19.55 «Балиқчи қушлар учганда». Телефильм.
20.15 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
20.35 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.35 «Ер сайёраси».
22.00 «Соккер-клуб». Футбол шарҳи.
23.00 — 23.40 «Маданиятимиз дурдоналари».

ЧОРШАНБА, 25

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш кўрсатуви.

9.00 ЎзТВ хазинасидан. П.Телегенов. «Бир фожиа изидан». Видеофильм. 2-қисм.
9.55 Янги алифбони ўрганамиз.
10.25 «Фахрийлар — фахримиз».
11.15 «Ҳаракатда — баракат».
11.45 «Ассалом, япон тили».
12.20 «Ойдин шуълалар». Қизил Ярим Ой жамияти иш фаолиятидан.
12.50 «Ёшлик» видеоканали.
14.50—16.15 «Йўқолган хазина». Бадиий фильм.

***

17.25 Кўрсатувлар тартиби.
17.30 **«Чодиржамол».** Республика қўғирчоқ театрлари V анжуманига бағишланади.
18.10 **«Фармон ва ижро».**
18.45 «Спорт хабарномаси».
18.55 Эълонлар.
19.00 **Янгиликлар.**
19.20 Эълонлар.
19.25 **«Анъаналар этади давом».** Мусиқий кўрсатув.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари.** Экранда — Қашқадарё вилояти.
21.40 «Бир жуфт қўшиқ».
21.55 **«Туркистон — умумий уйимиз». «Ўзбегим—ўз оғам».** 2-кўрсатув.
22.35 **ЎзТВ хазинасидан. П.Телегенов. «Бир фожиа изидан».** Видеофильм. 3-қисм.
23.45 Эълонлар.
23.50 — 00.10 **«Ахборот».**

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 «Ёдингдами, дўстим».
18.45 «Қувноқ суҳбат».
19.15 «Дарсга қўнғироқ».
20.00 «Мусиқий меҳмонхона».
21.00 «Тошкент оқшомида».
22.00 — 23.30 «Кинематограф».

ЎзТВ III

ЎзТВ

17.55 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
18.00 «Ахборот» (рус тилида).
18.15 Эълонлар.

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30—9.00
18.00—21.40

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40—23.20

ЎзТВ

23.20 Ҳужжатли фильм.
23.40—23.50 Янгиликлар (рус тилида).

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

19.40 «Мультькарусель».

«ОМАД» таништиради:

19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта—Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 — 23.50 «СПОРТ ҚИТЪАСИ».

ПАЙШАНБА, 26

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш кўрсатуви.

9.00 ЎзТВ хазинасидан. П. Телегенов. «Бир фожиа изидан». Видеофильм. 3-қисм.
10.10 Ўзбек тилини ўрганамиз.
10.40 «Ёшлар ва замон».
11.15 «Китоб ва ҳаёт». Кутубхона — зиё маскани.
11.45 «Қўнғироқча». Тележурнал.
12.15 «Аёл ва жамият». Мулоқот.
12.45 Ўзбек куйларидан концерт.
13.15 «Ўқитувчилар, Сизлар учун!».
13.45 «Такрорий экинлар самараси».
14.10 — 15.40 «Йўл азоби». Бадиий фильм.

***

17.25 Кўрсатувлар тартиби.
17.30 **«Келажак юлдузлари».** Телеочерк.
18.10 **«Тараққиёт».** Публицистик кўрсатув.
18.40 «Шеърий дақиқалар». Рауф Субҳон.
18.55 Эълонлар.
19.00 **Янгиликлар.**
19.20 Эълонлар.
19.25 Лирик концерт.
19.50 **«Юзма-юз». Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазири Ж. F. Йўлдошев билан мулоқот.**
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **«Шаҳар бедарвоза эмас...»**
21.40 **«Санъатга ошифта қалблар»** Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Қодир Мўминов.
22.25 **Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати.**
23.55 Эълонлар.
24.00 — 00.20 **«Ахборот».**

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

18.30 «Омад» тақвими. Мунажжимлар башорати.
18.35 «Теле-ателье-шоу».
18.45 Видео янгиликлари. Хорижий янги видеофильмлар.
19.05 «Оламнинг яратилиши». Оммабоп кўрсатув.
19.35 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
20.25 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.10 — 22.50 «Кинонигоҳ». Бадиий видеофильм.

ЎзТВ III

ЎзТВ

17.55 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
18.00 «Ахборот» (рус тилида).
18.15 Эълонлар.

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30—9.00
18.20—21.40

ЎзТВ

21.40—22.55 «Плюшчихадаги уч терак қаҳвахонаси». Бадиий фильм.

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.55—23.20

ЎзТВ

23.20 «Танбур». Телефильм.
23.40—23.50 Янгиликлар (рус тилида).

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

19.40 «Мультькарусель».
19.55 «Кашф этилаётган имкониятлар».
20.20 «Ён қўшним, жон қўшним».
21.00 «Олам ва одам».
21.20 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.20 «Кўнгил кўприклари».
23.10 — 00.40 «Жаҳон мусиқаси дурдоналари». Доницеттининг «Лучия ди Ламермур» операси.

ЖУМА, 27

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш кўрсатуви.

9.00 «Марду-майдон». Бадиий фильм.
10.15 «Шарқ зарчашмаси». Телефильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Физика.
11.00 «Олтин куз». Кинодастур.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Математика.
12.00 «Ёшлик» студияси. «Бир ўлкаки...».
12.40 Немис тили.
13.10 «Санъатга ошуфта қалблар». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Қодир Мўминов.
13.55 — 15.55 «Умидлар йўли». Видеоканал.

***

17.25 Кўрсатувлар тартиби.
17.30 **«Кичкинтоймиз — гижингтоймиз».**
18.10 **«Фазилат».** Телеочерк.
18.40 «Олий таълим янгиланиш йўлида». «АКСЕЛС» билан ҳамкорликда.
18.55 Эълонлар.
19.00 **Янгиликлар.**
19.20 Эълонлар.
19.25 **Ўзбек киносининг барҳаёт саҳифалари.**

20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **«Маърифатнома».**
21.25 **Юнус Ражабий номидаги мақомчилар ансамблининг концерти.**
22.10 **Футбол. Осиё кубоги эгалари кубоги. «Янгиер» — «Талаба» (Ироқ).**
23.40 Эълонлар.
23.45 — 00.05 **«Ахборот».**

ЎзТВ II

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 Болалар учун фильм. «Ҳамма — палубага».
19.40 Ёшлар ижро этади.
20.10 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
20.40 «Саломатлик — туман бойлик».
21.10 «Билиб қўйган яхши».
21.35 «Бизнес-академия».
22.00 — 22.40 «Шаҳар юмушлари».

ЎзТВ III

ЎзТВ

17.55 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
18.00 «Ахборот» (рус тилида).
18.15 Эълонлар.

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30—9.00
18.20—21.40

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40—23.20

ЎзТВ

23.20 «Жонли сайёра».
23.50—24.00 Янгиликлар (рус тилида).

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

19.40 «Мультькарусель».

«ОМАД» таништиради:

19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.10 «Автосалон». Янги маркадаги автомобиллар ҳақида.
21.30 «Кулгига нима етсин!». Ҳажвий кўрсатув.
21.55 Эълонлар.
22.00 «Даракчи». Ахборот кўрсатуви.
22.10 Эълонлар.
22.15 — 23.55 Видео — «О». Бадиий видеофильм.

ШАНБА, 28

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш кўрсатуви.

9.00 «Қуш кончон». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.
11.05 «Оила».
11.35 Болалар учун. «Санъат ғунчалари».
12.05 **«Ёшлик» студияси. «Баҳо».**
12.45 «Муҳаббатли диёр айлаиг». Мусиқий композиция.
13.15 — 15.15 «Маънавият» видеоканали.

***

17.25 Кўрсатувлар тартиби.
17.30 «Совға».
17.50 **«Олам». Маърифий кинодастур.**
18.45 Эълонлар.
18.50 «Салом, ёшлар!».
19.10 Эълонлар.
19.15 **«Ишингиз бароридан келсин!».**
19.25 «Оқилар оқушида».
19.40 **«Имкон чўққилари». Гиннеснинг рекордлар оламида.**
20.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **«Юлдузли оқлар». Дам олиш дастури.**
21.55 **«Кулги дарғаси».** Ўзбекистон халқ артисти Эргаш Каримов.
22.55 **«Тунги ёгду».** Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

9.00 «Мультфейерверк».
9.15 «Табиат дунёси».
10.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
10.25 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
11.15 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
11.40 Видеогид.
12.00 «Теле-ателье-шоу».
12.10 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.50 «Кинонигоҳ».
14.30 — 18.30 «СПОРТ ҚИТЪАСИ».

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.10 Мусиқали дамлар.
19.35 «Менинг кўчам».
19.50 «Кичик дебют».
20.20 «Рок сеанс».
21.00 — 22.30 «Кинематограф».

ЎзТВ III

ЎзТВ

17.55 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
18.00 «Ахборот» (рус тилида).
18.15 Эълонлар.

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.20—21.40

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.40—23.20

ЎзТВ

23.20 «Тўртта шим ва чит кўйлак», «Йўлдаги учрашув». Қисқа метражли бадиий фильмлар.
00.25—00.35 Янгиликлар (рус тилида).

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Бизнен мирас» (татар тилида).
10.40 «Умид» (уйғур тилида).
11.20 «Мишка — артист». Болалар учун фильм.
12.30 «Аскар мактублари».
13.00 — 13.20 «Булоқлар кўз очганда».

***

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

19.40 «Мультькарусель».
19.55 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.25 «Рангинкамон» (тожик тилида).
21.35 «Ўзбекистон — ҳамкорлик йўлидан».
22.10 «Би-Би-Си» янгиликлари.
22.20 «Эллада».
23.20 «Бу ажиб дунё».
23.40 — 23.50 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.

ЯКШАНБА, 29

ЎзТВ I

7.00 — 9.00 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш кўрсатуви.

9.00 **«Камалак».** Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Қизлар гулдастаси». Концерт.
11.30 **«Сирли сандиқ».** Телевизион ўйин.
12.30 «Кулги дарғаси». Ўзбекистон халқ артисти Эргаш Каримов.
13.30 — 15.30 «Нурли келажак». Видеоканал.

***

17.25 Кўрсатувлар тартиби.
17.30 Мультфильм.
17.50 «Қўшиғим, жон қўшиғим».
18.25 **«Оламга саёҳат».** Кинокўрсатув.
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ойнаи жаҳонда...».
19.20 Эълонлар.
19.25 Спорт хабарномаси.
19.40 Бир жуфт қўшиқ.
19.50 **«Шарқнинг мумтоз мусаввири».** Камолиддин Беҳзод.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ҳафтанома».**
21.00 Эълонлар.
21.05 **«Якшанба оқшомида».** Мусиқий дастур.
22.05 **Футбол бўйича Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» — «АСК».**
22.50 Эълонлар.
22.55 — 23.25 **«Ҳафтанома».**

ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:

10.00 «Омад» тақвими.
10.05 «Теле-ателье-шоу».
10.15 Видео янгиликлари.
10.35 «Оламнинг яратилиши».
11.05 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
11.55 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.40 — 14.20 «Кинонигоҳ».

17.00 «Мультконцерт».
17.15 «Жаҳон географияси». Оммабоп кўрсатув.
18.05 Эълонлар.
18.10 Видео — «О». Бадиий видеофильм.
19.50 Эълонлар.
19.55 «Курьер». Ахборот кўрсатуви.
20.15 «... яна об-ҳаво ҳақида».
20.25 «Постфактум».
20.35 «Кулгига нима етсин». Ҳажвий кўрсатув.
21.00 «Компьютер-Осиё».
21.30 Эълонлар.
21.35 «Даракчи».
21.45 Эълонлар.
21.50 — 23.40 Видео — «О». Бадиий видеофильм.

ЎзТВ III

ЎзТВ

17.55 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
18.00 «Ахборот» (рус тилида).
18.20 Эълонлар.

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.25—22.50

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.50—23.20

ЎзТВ

23.20 «Афоня». Бадиий фильм.
00.40—01.00 «Панорама» (рус тилида).

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!». Мультфильм.
10.30 «Менинг кўчим».
10.45 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
12.25 «Мусиқий учрашувлар».
12.50 «Ёшлар билан юзма-юз».
13.30 «Керакли одам». Бадиий фильм.
14.40 — 14.50 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).

***

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

19.40 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.05 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.05 «Би-Би-Си» янгиликлари.
21.15 «Дунё эшиги».
22.00 «Ҳамкорлик — тараққиёт ниқиоаси».
22.45 «Бу ажиб дунё».
23.05 «Туризм-ревю».
23.45 «Хорижнинг биринчи элчилари».
00.25 — 00.35 «Си-Эн-Эн» янгиликлари.

БИР ПИЁЛА ЧОЙ УСТИДА

Юзма-юз

ЭРГАШ КАРИМОВ

ОЛТМИШ ЁШЛИ БИР БАРНО ЙИГИТ

Сатира ва юмор санъатининг таниқли намояндаси, телевизион миниатюралар театрининг асосчиларидан бири Ўзбекистон халқ артисти Эргаш Каримов 60 ёшга тўлармиш деган хабарни эшитибоқ, уйларига қўнғироқ қилдим. Одатдагидек у кишини топиб бўлмади. Розахон опа билан телефонда анча гурунглашдик. Эрини шунчалик ардоқлашидан кўзларим севинч ёшларига тўлди. Бир-бирига шунақа мос тушишганки. Бундай яхши аёлни Эргаш ака қандай топиб олган экан, дея ўйлайман беихтиёр. Уч кундан сўнг саҳарда Розахон опа уйимга қўнғироқ қилиб қолди:

— Эргаш акангиз бугун тушгача уйда бўлади. Сизнинг келишингиз эсида йўқ, ишга кетиб қолмасин яна. Боғлаб қўйсаммикин, нима дедингиз?

— Боғлаб қўйишга кўзингиз қиймас, яхшиси хонани қулфлаб қўя қолинг, — дея ҳазилга ҳазил билан жавоб, айни пайтда «маслаҳат» берган бўламан.

Ўша куни туш маҳалигача учовлон роса суҳбатлашдик. Ижодда ҳам, ҳаётда ҳам бир-бирисиз яшолмайдиган эр-хотинни янгидан кашф этдим. Ҳали унисининг, ҳали бунисининг гапини тинглайман: худди ҳинд кинофильмларидаги беғубор ва меҳрибон севишганларга ўхшашади. Эргаш ака, дейди Розахон опа эркаланиб. Розахон, дейди Эргаш ака минг бир илтифот билан.

Улар аслида курсдош. Маннон Уйғур номли санъат институтининг актёрлик факультетида бирга таҳсил олишган. «Том Сойернинг саргузаштлари» спектаклида Эргаш ака Сойер, Розахон опа Бетти ролини ижро этганларидан бошлаб, юлдузлари тўғри келиб қолган. 1958 йилнинг 4 августида бир ёстиққа бош қўйиб, шу кунгача бировдан олдин, бировдан кейин яшаб келишяпти.

Икки қўчқорнинг боши бир қозонда қайнамас деган мақолнинг ҳамиша ҳам тўғри эмаслигига энди ишондим. Маҳорат бобида ҳар иккиси бир-биридан ўтаман дейди. Томошабин уларни битта одам деб қабул қилишга одатланиб қолган. Борди-ю, ойнаижаҳонда икковидан бири кўринмай қолса, нимадандир кўнглимиз тўлмайди. Саҳнадаги машҳурлик уларнинг оилавий ҳаётига ҳеч қачон халақит берган эмас. Аксинча ёрдамлашади. Бир-бирини сўзсиз тушуниб, рўзғор деган аравани баб-баравар тортишади. Эргаш ака уй-рўзғор ишларида аёлига ёрдамлашишни ор деб биладиган эркаклар тоифасидан эмас. Розахон опа уйда бўлмаса, келиб овқат қилишини кутиб ўтирмасдан ўзи овқатга уннайверади. Шунақа ширин ош дамлайдики, мазаси оғзингиздан кетмайди. Опамиз ҳам ўз навбатида жуфти ҳалолининг қадрига етади, соясига кўрпача тўшаб, «ҳар нарсадан ширин экан рўзғорим» дея хиргойи бошлаб қолади. Кўпчилик билмаса керак, у кишининг жуда чиройли овози бўлиб, халқ йўлидаги ашулаларни қийиб юборади.

Яқинда шоир Анвар Обиджонга киши билмас қўнғироқ қилиб, эрининг 60 йиллик юбилейида қўшиқ қилиб айтиш учун шеър ёздириб олибди:

Даврани гулдек тўлдирасиз,
Ҳаммани бирдек кулдирасиз,
Қизларни ҳамон куйдирасиз,
Олтмиш ёшли барно йигит.
Кўкракни кериб дарозланиб,
Қизларга боқманг хўрозланиб,
Кетсам нетасиз аразланиб,
Олтмиш ёшли барно йигит?
Тангрим гўзал тақдир битсин,
Ёшингиз ҳам юздан ўтсин,
Ўшанда кўнглим пелар кутсин,
Олтмиш ёшли барно йигит?

Акамиз ҳам анойимас. Ўзини уйқуга солиб ётиб, хиргойини тинглаб, гап нимада эканлигини билиб олибди-ю, дарҳол Анвар Обиджонга арзиҳол қилибди. Эмишки, йигитнинг сўзи ерда қолгунча шайтоннинг бўйни узилсинмиш. Хотинини мот қилувчи битта зўр шеър керакмиш. Ўша шеърни яхшиликча ёзиб бермаса, Жўқига заказ қилармиш ва ҳоказолар... Хуллас, у деб, бу деб ёздириб олибди:

Розахоним, Рўзигинам,
Рўзғорнинг қош-кўзигинам.
Саҳнадаям феъл-атвори
Хотинимнинг ўзигинам.
Сиз билан ҳеч олишмайман,
Хушомадда янглишмайман.
Қўрқманг, Сиздек хурлиқони
Юзта қизга алишмайман.

Улар ҳеч қачон бир-бирини ноўрин ҳафа қилганларини ёки танбеҳ берганини билишмайди. Тўғри, ҳаётда бир текис, силлиқ яшаш мумкин эмас. Тикони бор, деб гулдан воз кечилмайди. Эргаш аканинг таъкидлашича, майда-чуйда нарсаларга катта урғу бермаганларгина бахтлидир. Гап орасида Эргаш акадан Розахон опанинг ижодига қандай баҳо берасиз? — деб сўрайман.

— Ҳар қандай талант — худонинг инояти, уни меҳнат билан пишитиш керак. Розахонни санъаткор сифатида юксакда кўраман. Сохталик ва бачканаликни ёқтирмайди. Энг маъқул томони меҳнатдан қочмайди. Уйда ҳам нима юмуш билан банд бўлмасин, ўзи ижро этадиган ролнинг ҳатти-ҳаракатларини, сўзларини такрорлашдан толмайди. Бир куни муҳокамада Эргаш доим хотини билан рол ўйнайди, бу сира мумкинмас-ку, деб қолишди. Нега энди, дедим жиғибийроним чиқиб. Мен Розахонни хотиним бўлгани учун эмас, таланти бўлгани, ҳар қандай ролни қойиллатгани, томошабин қалбига кириб бора олгани учун санъаткор деб биламан. Шундан кейин бу ҳақда бошқа гап-сўз бўлмади.

— Симёғочга тирмашиб чиққан маст ролини ўйнаганингиз ёдингиздами? Шундан кейин сизни ўзи ҳам роса ичади ёки оғзига ҳам олмайди деб гаров боғлаганлар ҳам бўлди. Таниқли кишилар ҳақида кимлар нима демайди-ю, бу гапга ўзингиз нима дейсиз?

— Рол ниҳоятда покизаликни ёқтиради. Ёшликда бир марта «Наштар» ҳажвий киножурналида 3-4 нафар ичувчи йигит ролида чиқишдан олдин, оз-оздан олувдик. Бу бор гап. Кейин лентани кўриб, ўзимиздан ўзимиз уялиб, бошқатдан ўйнадик. Ҳаётда, тўйларда, туғилган кунларда меъёри билан эди. Ҳозир у ҳам йўқ. Кейин-кейин ёш ўтиши билан ёқмай қоларкан. Ўша бир қултумни ҳам бутунлай ташласамми деб юрибман.

— Халқимиз ичида талантлар кўп — дея суҳбатимизни давом эттиради Эргаш ака.— Биргина Абдулла Қаҳҳор номли сатира театрида хизмат қилаётган кулги усталари қанча. Опангиз иккимиз ҳам қатнашиб турамиз. Чипталар арзон нархда.сотилади. Кўпинча текинга ҳам томоша кўрсатамиз. Вилоятларга гастролга борадиган бўлсак, хурсандчилик билан кутиб олишади.

Суҳбатимиз анча давом этиши, эр-хотин қизиқ-қизиқ гаплар айтиши, мен ҳеч бир зерикмасдан уларни тинглашим мумкин эди-ю, шу пайт Эргаш ака ишга отланиб қолди. Журналистик қийин касб, деди, у киши мен билан хайрлашаётиб. — Мана шу касбда ҳормай-толмай ишлаётган «Халқ сўзи» газетаси жамоасининг яхши кунлари кўп бўлсин.

Гулчеҳра ЙЎЛДОШЕВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЯХТАДА ТИРИК ЖОН ЙЎҚ, АММО ҚАҲВА ҲАЛИ ИССИҚ ЭДИ

БРАЗИЛИЯНИНГ Сан-Паулу шаҳрида балиқчилар 9 метрли парусли яхта ялт-ялт товлагувчи туман ичида қолганлигини ваҳима билан кузатдилар.

ҚИРҒОҚ соқчилари тўлқинлар таъсирида ўз ҳолича қалқиб юрган кимсасиз яхта бортига кўтарилиб, бу ерда дуч келишган манзарадан ҳайратга тушишди. Тўрт кишига мўлжаллаб тузатилган дастурхонда ҳали совиб улгурмаган қаҳвадан буғ кўтариларди. Яхтада эса тирик жондан асар йўқ.

— Яхтанинг тезлигини ва босиб ўтган йўлини ўлчайдиган асбобдан тортиб ҳамма ҳужжатлар жой-жойида турибди, — дейди қирғоқ соқчилари лейтенанти Тельвио Сабитони. — Гўё яхтага ҳеч нарса бўлмагандек. Бироқ унинг бортида ҳеч ким йўқ эди.

«Липе» яхтаси кун чиқар пайтида божхона назоратидан ўтиб портни тарк этганди. У божхона докидан ўтаётганида эгаси Марсель Хэрроу ва яна уч киши ўз жойларида эди. Аммо қирғоқ соқчилари яхтани кўздан кечириб Марсельнинг ҳам, шерикларининг ҳам, ҳатто изларини тополмадилар.

Қирғоқдан икки милча нарида ов тўрини судраб юрган балиқчилар яхта палубасида уч-тўрт киши кун бўйи ғимирлаб юрганларини кўриб турганлар.

— Афтидан, яхтада ҳамма иш жойида эди, — дейди балиқчилардан бири Бенни Менард. — Кейин биз унга эътибор ҳам бермай қўйдик. Аммо қоронғи тушгач, яхтадагилар чироқларни ёқмаганликларини кўриб қолдик. Бу эса ҳаракатдаги кема учун жуда хатарли. Вақт ярим тунга яқинлашганда қуюқ туман босиб келди. У қорамтиррангда бўлиб, жуда ялтироқ эди. Бу ғайритабиий туман қандай қилиб кемани ўз қаърига олганини ҳам аниқ кўриб турдик. Туман тарқаганидан сўнг биз ўз тралеримизнинг прожекторларини ёқиб, яхта турган томонга йўлладик. У ҳамон қоронғиликда чироқларини ёқмай турарди. Бу ҳол бизни ажаблантирди. Бунинг устига яхта палубасида энди ҳеч ким кўринмасди. Шундан сўнг «бир кор-хол юз берган бўлмасин» деган хаёлга бориб, қирғоқ соқчиларига хабар қиллик.

Хўш, яхта бортидаги тўрт киши нима сабабдан, қаёққа, қай йўсинда сирли ғойиб бўлди? Наҳотки, улардан на бир из, на бир нишон қолмаса? Ҳалиги ажабтовур рангли туман нима эди ўзи? У қандай сир-синоатга эга? Тирик инсонларнинг изсиз йўқолиши шу туман билан боғлиқми ёки бу ерда яна бир бошқа ғайриодатий кучнинг «қўли» борми?

Афсуски, бу саволларга мутахассислар ҳанузгача жавоб тополмадилар.

ҲАДИСЛАР

Мўмин кишини ҳақоратловчи одамнинг ўзи ҳалокатга учрайди.

Сафар қилинглар, соғлом бўласизлар.

ҲАДИСЛАР

КЕЛИНГ, ТИЛИМИЗНИ ҚАЙРАБ ОЛАЙЛИК ЁКИ МАҚОЛЛАР ИЗОҲИ

ОРҚАДАГИ ГАП — ОХУРДАГИ НИШХЎРД

Бу мақол билан: «Сенинг бирор камчилигингни тўғридан-тўғри ўзингга, юзингга айтмай, орқаваротдан бошқаларга «пичир-пичир», «шивир-шивир» қилиб, бирга ўнни қўшиб, ошириб-тошириб, муболаға қилиб ёхуд аслида бўлмаган ишни, гап-сўзни «шундай бўлди, шундай қилди, шундай деди...» деб туҳмат қилиб гапирсалар-у, буни эшитиб, сезиб қолсанг, ҳафа ҳам бўлма, парво ҳам қилма, асабингни ҳам бузма. Негаки, орқадан гапирилган хуфия гапнинг ҳеч қанақа қадр-қиммати, тайин-тутириғи бўлмайди. Бундай ярамас, ифлос, туҳмат қўшиб-чатишган гапнинг бир кунмас-бир кун чуви чиқиши, айтган олам шарманда бўлиши, сенинг эса ҳақ бўлиб чиқишинг — муқаррар», деган маънода тасалли бериб, насиҳат қиладилар. Вариантлари: «Орқадаги гап — огилдаги тезак». Биронни ёмонлаб, орқаваротдан бўлар-бўлмас, ёлғон туҳмат гапларни тарқатиб юрувчи ярамас шахсларни эса «Биронинг изидан гапирма, юзига гапир»; «Оргидан гапиргунча, олдида гапир»; «Хуфия гапдан — ошкора шапалоқ яхши» («Орқасидан гапирганингдан кўра, юзига шапалоқ тортиб юборганинг яхши», дейилмоқчи) сингари мақолалар билан инсофга чақирадилар.

Дейл КАРНЕГИ:

АСАЛ ЕЙМАН ДЕСАНГ...

1931 йил 7 май куни Нью-Йорк шаҳри фуқаролари мисли кўрилмаган полиция қуршовининг шоҳиди бўлдилар.

ШАҲАР полицияси «Қўш тўппонча» лақаби билан машҳур бўлган ашаддий каллакесар Кроулининг пайига тушганди. Юз элликдан зиёд миршаб ва изқувар унинг юқори қаватлардан биридаги хонасини қуршовга олди. Қўшни биноларнинг томларига, ҳатто, пулемётлар ўрнатилди. Қарийб бир соат давом этган даҳшатли отишма ўн минглаб нью-йоркликларни ваҳимага солиб турди.

Кроули қўлга туширилиб, ҳибсга олинганидан сўнг полиция комиссари шундай деди: «Бу каллакесар энг хавфли жиноятчи эди.

Нью-Йорк шаҳри тарихида ҳали бунақа ашаддийси учрамаган».

Аммо Кроули ўзи ҳақида мутлақо бошқача фикрда бўлган. Отишмалар чоғида бир неча жойидан яраланиб, қонга беланиб ётган ерида ёзишга улгурган мактубида шундай жумлалар бор эди: «Менинг кўксимда бироз хорғин, аммо меҳрибон, раҳмдил юрак тинимсиз уриб турибди, у ҳеч қачон ҳеч кимга ёмонлик қилган эмас».

Хўш, аслида-чи? Бу саволга қуйидаги мисол аниқ жавоб бўла олади. «Қўш тўппонча» қўлга тушишидан бир-икки кун аввал севгилиси билан енгил машинасида қучоқлашиб ўтирганида полициячи ундан ҳайдовчилик гувоҳномасини кўрсатишини сўрайди. Кроули эса хотиржамлик билан ёнини кавлаб, ҳужжат ўрнига тўппонча чиқаради ва ичидаги ҳамма ўқни полициячининг танасига жойлайди. Бунга ҳам қаноат қилмай, жон бераётган миршабнинг ёнидаги тўппончани олиб, ундан ҳам бир неча ўқ узади. Бу «кўксимда бироз хорғин, аммо меҳрибон, раҳмдил юрак тинимсиз уриб турибди, у ҳеч кимга ҳеч қачон ёмонлик қилган эмас» деб ҳисобловчи қотилнинг иши эди.

Кроулини ўлимга ҳукм қилиб, Синг-Синг қамоқхонасидаги махсус бўлимга олиб кирганларида ҳам «Мени қотил сифатида эмас, ўзимни ҳимоя қилганим учун ўлимга маҳкум этишди» деган эди.

Дарвоқе, бу кўпчилик ашаддий жиноятчиларга «теккан касал». Чунончи, Чикаго шаҳри аҳолисини узоқ муддат даҳшатга солиб турган босқинчилар тўдасининг бошлиғи Ал Капоне ўзига шундай таъриф берганди: «Умримнинг энг яхши онларини одамларнинг кўнглини овлаш, хурсанд қилиш, вақтларини хушнуд ўтказишларига кўмаклашиш учун сарфладим. Хўш, бунинг учун менга нимани раво кўришди? Бир умр ҳақорат ва таъқиб остида яшадим».

Хўш, инсон ва, умуман, жамият душманлари бўлмиш шундай каллакесару каззоблар ўзларини фаришта қилиб кўрсатишга уринар эканлар, биз оддий, тўғри инсонлар-чи? Хулоса шуки, ўзгаларни ёмонлашдан наф йўқ. Танқид шунинг учун ҳам бесамарки, у инсоннинг ўзини ҳимоя қилишга ундайди ва, бинобарин, у ўзини оқлашга тутинади. Танқид шунинг учун ҳам хавфлики, у инсоннинг ғурурига зарба уриб, иззат-нафсига тегади ва озор етказади.

МАРҲАМАТ, ЯНА САВОЛ БОРМИ?

ПЁТР БИРИНЧИ ЮБОРГАН ЭКСПЕДИЦИЯ

Пётр I томонидан Ўрта Осиёга ҳарбий экспедиция уюштирилган дейишади. Шу ростми?

Э. ЖУМАНАЗАРОВ.
Хива шаҳри.

Ҳа, рост. Пётр I томонидан (1714-17 йиллар) Амударёнинг қуйи оқими соҳилига экспедиция юборилган. Пётр I ўзбек хонликларида рус давлати таъсирини ўрнатиш, Амударё ўзанидаги олтин сочмаларни аниқлаш, Каспий денгизининг шарқий қирғоғини картага тушириш ва Амударёнинг бир вақтлар Каспийга қуйилган ўзани ҳақида маълумот тўплаш мақсадида экспедиция ташкил қилиш учун 1714 йил 29 майда махсус фармон чиқаради. Экспедиция Бекович-Черкасский бошчилигида 1714 йил 7 ноябрда Астрахандан Гурьев шаҳарчасига қараб йўлга чиқади. Экспедицияда 27 та кема, 1744 та пиёда аскар, 19 та тўп, 33 тўпчи, 10 офицер ва 100 денгизчи бор эди. Обҳаво шароитининг ноқулайлигидан экспедиция Гурьевга ета олмай, Астраханга қайтиб келади. 1715 йил баҳорида яна йўлга чиқиб, 25 апрелда Гурьев шаҳарчасига, сўнгра Каспий денгизининг шарқий қирғоғидаги Тўпқўрғонга боради. Бекович-Черкасский туркманларнинг қабила бошлиқлари билан Амударёнинг эски оқими ҳақида суҳбат ўтказади ва бу ҳақда тўплаган маълумотларини Каспий денгизининг шарқий қисми картаси билан бирга Пётр I га юборади. Экспедиция 1715 йил октябрда Астраханга қайтиб келади. Бекович-Черкасский юборган маълумотлар Пётр I ни қизиқтиради. Бекович-Черкасский бошчилигида яна катта экспедиция ташкил қилиниб, у 1716 йил 20 сентябрда йўлга чиқади, 9 октябрда Тўпқўрғонга етиб келади. Экспедициячилар Амударёнинг қадимда Каспийга қуйилган ўзани — Ўзбўйда қалъа қуришга киришадилар. Шу пайтларда Бекович-Черкасский Хивада русларга қарши ҳарбий куч тўпланаётганидан хабардор бўлади. У Гурьев шаҳрига ўтади, сўнгра қуруқлик билан Хивага юра бошлайди. Улар Қарағоч дарёсига яқин жойда тўхтайдилар. Балиқ овлашга юборилган 60 га яқин казакни хиваликлар асир олиб, қўққисдан отрядга ҳужум қиладилар. Экспедиция тор-мор қилинади. Хива хони Бекович-Черкасскийни 1717 йил 29 августда қатл этади. Экспедиция ўз олдига қўйган вазифани бажара олмайди.

Бир одам карвонсарой эшигини қоқипти:

— Ким бўласиз? — деб сўрапти саройбон.

— Абу Ал Башириддин қози Низомиддин Муҳаммад Аҳмаджон Али Чоший Қодириддин бўламан, — деб жавоб берипти бояги одам.

— Вой бў-ў, тақсирлар, бунча оламга жой топилмайди, — деб жавоб берипти саройбон.

* * *

Бир киши дўконга кириб чиройли соябонга тикилиб қолипти.

Сотувчи соябонни мақтай кетипти.

— Жуда чиройли, пишиқ. Юз йилга чидайди.

— Ростдан-а?

— Ҳа. Фақат юз йилга чидасин десангиз, уни қуёш билан ёмғирдан эҳтиёт қилинг.

Республика гидрометереология маркази хабар қилади:

21-25 октябрь кунлари республикамиз ҳудудида ёғингарчилик бўлмаслиги кутилади. Баъзи туманларда қисқа муддатли ёмғир ёғиши мумкин. Ҳаво ҳарорати аста-секинлик билан кўтарилиб боради: кечалари — 2+3 даражадан 7-12 даражагача, кундуз кунлари 11-16 даражадан 18-23 даражагача иссиқ бўлади. Республикамизнинг жанубида кечалари 0-5 даражадан 8-13 даражагача, кундуз кунлари 13-18 даражадан 20-25 даражагача иссиқ бўлади.

ТОПИШМОҚ

Соатдаги секунд мили соат милидан неча марта тез айланади?

(Шу йил 14 октябрь куни газетамизда эълон қилинган топишмоқнинг жавоби: Қолхоз майдонида 16 та қуён ва 12 та товуқ бўлган).

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Ахборот 36-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Ҳ. Сатторов.
Навбатчи — А. Абдураҳмонов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0452 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топширилди — 21.00.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топшириш вақти—21.00 У23456